

Nytt stödprogram till film (Media Mundus)

Kulturdepartementet

2009-02-26

Dokumentbeteckning

KOM (2008) 892 slutlig

Förslag till Europaparlamentets och Rådets beslut om inrättande av ett program för audiovisuellt samarbete med yrkesverksamma från tredjeländer (Media Mundus)

Sammanfattning

Förslaget gäller ett nytt audiovisuellt stödprogram kallat *Media Mundus*. Efterfrågan på audiovisuellt innehåll har på senare år ökat rekordartat tack vare den tekniska utvecklingen. Målet med Media Mundus är att öka den europeiska audiovisuella branschens (AV-branschens) konkurrenskraft så att denna i allt högre grad ska kunna dra nytta av den internationella efterfrågan. Målet är också att öka mångfalden i det audiovisuella innehållsutbudet för konsumenten. Programmets insatser ska ske inom områdena yrkesutbildning, distribution/spridning samt visning (inklusive ökad ”filmkompetens”, främst för unga tittare).

Förslaget är ett svar på den förberedande åtgärden *Media International* som Europaparlamentet beslutat om och som har genomförts under 2008. Media Mundus kommer att vara ett komplement till nuvarande *Media 2007*, EU:s interna stödprogram för att stärka AV-branschen.

Media Mundus är framtaget för att ligga i linje med och stärka Lissabonagendan om ökad konkurrenskraft, tillväxt m.m. i en kunskapsekonomi, EU:s övergripande strategi för informations- och mediasamhället i2010, samt Unescos konvention om skydd av mångfald.

Budgeten är 15 miljoner euro, fördelade över tre år. Finansiering sker genom omfördelning inom ramen för EU:s budget. Kommissionen ansvarar för genomförandet av programmet och biträdes av en förvaltningskommitté.

Regeringen gör bedömningen att förslaget till ett nytt program för att internationellt stärka den europeiska audiovisuella branschens

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

I december 2007 antog Europaparlamentet det förberedande programmet *Media International*, med syftet att stärka EU:s kontakter med audiovisuella marknader i tredjeländer. Ett trettiotal ansökningar kom in och arton projekt valdes ut. Europaparlamentet har förnyat åtgärden för år 2009, nu med en ökad budget. I maj 2008 träffades ett antal EU-ministrar med ansvar för audiovisuella frågor informellt i Cannes. I slutsatserna för mötet välkomnades en deklaration där Europaparlamentets initiativ välkomnades och kommissionen uppmanades att lägga fram ett förslag till stödprogram för att främja samarbete mellan yrkesverksamma inom den europeiska audiovisuella branschen och deras motsvarigheter i tredjeländer, till ömsesidig nytta för alla deltagare.

1.2 Förslagets innehåll

Den tekniska utvecklingen har markant förändrat det internationella audiovisuella landskapet. Nya aktörer och plattformar har kommit till och både efterfrågan och produktion av audiovisuellt innehåll är större än någonsin. Problemet för den europeiska AV-branschen är dock den dåliga spridningen av verken. Detta minskar inte bara europeiska företags möjligheter att fullt ut dra nytta av internationaliseringen av de audiovisuella marknaderna, utan även konsumenternas möjlighet att ta del av det breda utbud med den kulturella mångfald som faktiskt produceras.

Den dåliga spridningen har flera orsaker, men framför allt handlar det om att den europeiska marknaden är splittrad, både språkmässigt och strukturellt. Sett var och en för sig, är de europeiska marknaderna små och har därför svårt att utnyttja ”skalfördelar” på samma sätt som stora amerikanska vertikalintegrerade företag kan göra. Den splittrade europeiska marknaden hindrar t.ex. breda marknadsföringskampanjer och att lägga filmpremiärer i flera länder samtidigt. EU:s befintliga stödprogram för den audiovisuella sektorn klarar inte hantera dessa problem, då de har inrättats för att främja samarbete inom EU.

Det föreslagna stödprogrammet Media Mundus bygger på det ovan beskrivna Media International. Efter ett antal samråd med såväl branschfolk som andra experter, föreslogs det nya programmet innehålla åtgärder inriktade på yrkesutbildning, distribution, främjande av samproduktioner, spridning av audiovisuella verk och filmkompetens. Programmets syfte ska vara att finansiera internationella samarbetsprojekt. Endast projekt med minst tre partners ska kunna söka stöd, vilket motiveras av en strävan efter

internationell nätverkseffekt. Det finansiella stödet ska ges i form av bidrag eller stipendier och ska inte få överskrida 50 procent av projektets slutliga kostnader. Kommissionen ska ansvara för genomförandet av programmet, inklusive budget och utarbetande av riktlinjer. I detta arbete ska kommissionen biträdas av en förvaltningskommitté med företrädare för medlemsstaterna. Programmet ska gälla under perioden 1 januari 2011 – 31 december 2013.

De tre övergripande målen är:

att stärka den europeiska audiovisuella branschens konkurrenskraft,

att göra det möjligt för Europa att mer effektivt spela sin kulturella och politiska roll i världen,

att skapa ett större utbud för konsumenterna och en större kulturell mångfald.

Mål 1: Stärka den europeiska audiovisuella branschens konkurrenskraft

Målet ska uppnås genom att förbättra förståelsen för gällande verksamhetsvillkor, rättsliga ramar, finansieringssystem och samarbetsmöjligheter. Stöd ska ges till utbildningsmoduler med inriktning på villkor för produktion, distribution, visning och spridning samt uppmuntra till användning av ny teknik för produktion, efterproduktion, distribution, marknadsföring och arkivering av audiovisuella verk. En viktig del för att uppnå målet är också att främja nätverkssamarbete och en utveckling av långsiktiga affärskontakter.

Mål 2: Möjliggöra för Europa att mer effektivt spela sin kulturella och politiska roll i världen

Det andra målet ska uppnås dels genom att göra det enklare att hitta utländska samarbetspartners (t.ex. genom samproduktionsmarknader och s.k. pitching), dels genom att främja internationell försäljning och marknadsföring t.ex. genom uppmuntran till nätverk mellan europeiska rättighetshavare/försäljningsagenter/distributörer och deras motsvarigheter i tredjeländer, samt genom att främja ingående av avtal mellan dessa parter.

Mål 3: Skapa ett större utbud för konsumenterna och en större kulturell mångfald

Det tredje övergripande målet ska uppnås dels genom stöd till inrättande av biografnätverk med uppgift att visa en betydande andel europeiska respektive tredjelandfilmer på kommersiella premiärbiografer under en fastställd minimiperiod, dels genom att stödja partnerskap mellan programföretag/VoD-plattformar i syfte att sända eller distribuera paket och kataloger med europeiska verk och verk från tredjeländer. Tanken är också att främja långsiktiga affärskontakter mellan programföretag, VoD-plattformar och rättighetshavare i Europa och tredjeländer. För att öka efterfrågan på kulturellt varierat audiovisuellt innehåll ska stöd ges till mediekompetensinitiativ samt partnerskap mellan programföretag som sänder audiovisuella verk till unga tittare.

Det föreslagna beslutet innehåller inga förslag till regeländringar.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Den totala budgeten för åtgärder och för att genomföra programmet uppgår till 15 miljoner euro under tre år (2010-2012). Finansiering ska ske genom omfördelning inom nuvarande budget.

Konsekvensanalysen visar att spridningen av europeiska audiovisuella verk i tredjeländer och vice versa är otillräcklig, vilket påverkar den europeiska audiovisuella sektorns konkurrenskraft och innebär att europeiska företag inte fullt ut kan dra nytta av internationaliseringens möjligheter. Den dåliga spridningen minskar dessutom konsumenternas tillgång till ett brett utbud av filmer, och därmed en ökad kulturell mångfald. Detta gäller för EU och Sverige generellt. För Sveriges del skulle det nya programmet innebära en möjlighet till ett mer varierat utbud för konsumenten, eftersom ett finansiellt stöd till film från tredjeland med största sannolikhet skulle öka tillgången till sådan film. Även ett litet finansiellt stöd kan få stor effekt för enskilda distributörers möjlighet att ta in smalare filmer.

I genomsnitt består utbudet på biografer i EU av 63 procent amerikansk film, 8 procent fransk film, 7 procent engelsk film, runt 4 procent italiensk och tysk film och övriga Europa ca 5 procent. Film från resten av världen utgör endast 2 procent på våra biografer. Dessa siffror stämmer väl överens med siffrorna för Sverige.

I syfte att öka denna mångfald bör ett nytt program eftersträva dessa två övergripande mål; dvs. att stärka den europeiska audiovisuella sektorns konkurrenskraft och att skapa ett större utbud för konsumenterna och en större kulturell mångfald (SEK [2008] 3097 slutlig).

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stödjer förslaget till ett nytt program för att internationellt stärka den europeiska audiovisuella branschens konkurrenskraft samt mångfalden i utbudet för konsumenten. Regeringens uppfattning är emellertid att stödprogrammet endast skall omfatta sådana områden där det finns ett reellt mervärde av europeiska initiativ.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Vid de första diskussionerna i rådsarbetsgruppen för audiovisuella frågor har framkommit att medlemsstaterna generellt välkomnar kommissionens

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Svenska Filminstitutet är generellt positivt till förslaget, då det syftar till ökad möjlighet till internationella samarbeten och ökad spridning av film.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har ej remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Angiven rättslig grund är artikel 150.4 och 157.3 i EG-fördraget. Beslut fattas med kvalificerad majoritet i rådet och Europaparlamentet är medbeslutande.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Flera av hindren för internationalisering anses av kommissionen kunna behandlas bättre på europeisk nivå. Det rör framförallt initiativ för att minska betydelsen av att de europeiska marknaderna är små och fragmentiserade. Kommissionen menar att en gemensam insats leder till en större positiv effekt, hållbara globala nätverk och därmed en gradvis förändring av globala marknadsstrukturer, vilket är särskilt fördelaktigt för mindre medlemsstater. Förslaget anses således förenligt med subsidiaritetsprincipen. Förslaget anses också förenligt med proportionalitetsprincipen då det kan genomföras på grundval av de strukturer som redan finns på nationell och europeisk nivå. Programmet kommer också att följa standardiserade förfaranden i syfte att minimera den administrativa bördan för kommissionen och stödmottagarna, samt uppmuntra till grupperingar av yrkesverksamma för att begränsa antalet kontrakt. Regeringen delar huvudsakligen kommissionens bedömning även om det kan finnas enskilda komponenter i förslaget där mervärdet av europeiska initiativ är tveksamt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens förslag till nytt program har presenterats i den audiovisuella rådsarbetsgruppen, där det också har inletts diskussioner. Det tjeckiska ordförandeskapet avser att föreslå att rådet fattar ett politiskt beslut om programmet redan under rådsmötet i maj. Under det första mötet i rådets

arbetsgrupp fanns det en tydlig vilja att arbeta konstruktivt för att nå en snabb uppgörelse. Enligt uppgift finns det en önskan också från Europaparlamentet att genomföra en snabb behandling av förslaget och om möjligt nå en överenskommelse i första läsningen.

4.2 Fackuttryck/termer

VoD/Video on Demand: Filmer och TV-program distribueras via någon form av nätverk till tittaren vid just det tillfälle tittaren önskar se programmet.